

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. IV. Eadem veritas ratione suadetur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

Deo volitiones, seu decreta absoluta ex parte subiecti, & conditionata ex parte objecti, admittenda sunt. Major & Consequentia patent. Minor vero fua detur, tum quia dictum illud Filii de futura exhibitione Angelorum probatur à Patre: Ergo reverà illam volebat, quid enim est Deum aliquid velle, quàm illud reipsà sibi placere? Tum etiam, quia si possibile tantum fuisset illud decretum de mittendis Angelis, voluntas Dei circa tale objectum, fuisset merè indifferens & suspensa: Quomodo ergo certa & firma fuit exhibitio, & à Christo asserta ut indubitata? Cur enim vis effectum magis certò esse determinatum, quàm ipsammet causam? Ergo vel utrinque est suspensio & indifferentia, vel resolvenda est voluntas divina per actuale decretum.

Denique 4. Regum 13. dixit Eliseus ad Joam Regem Israël: Si percussisses (supple jaculo) terram quinquies, aut sexies, sive septies, percussisses Syriam usque ad consumptionem: nunc autem tribus vicibus percussit eam. Sed hujus futuri conditionati veritas non potest fundari in aliqua connexionione, seu ordine quem antecedens habeat ad consequens, cum sit de conditione omnino disparata: Ergo solum potest fundari in decreto libero divine voluntatis, illa extrema connexione & statuentis devallare Syriam, ex hypothesi quòd Rex Israël toties jaculo terram percuteret.

Nec valet quod ait P. Annatus, eo loco non tam significari, quid homo ex hypothesi liberè faceret, quòd potissimum queritur, quàm quid faceret ipse Deus; cum sensus sit, si percussisses quinquies terram, dedisset tibi Deus vires ad percutiendam Syriam usque ad consumptionem. Non valet inquam: neque enim ibi queritur solum, quid Deus, sed etiam quid homo facturus sit, nempe, si percussisset septies, aut quinquies terram, sit hostes ad internectionem deleturus. Unde Deus habet decreta conditionata, non solum de his quæ tantum à sua voluntate dependent, sed etiam de his quæ pendunt à voluntate & libertate hominis.

§. III.

Eadem decreta, iuxta doctrinam D. Augustini & S. Thomæ, in Deo esse admittenda ostenditur.

Non solum ex Scriptura, sed etiam ex doctrina SS. Patrum, præsertim Augustini & Thomæ probari potest, in Deo admittenda esse decreta absoluta ex parte subiecti, & conditionata ex parte objecti. In primis enim Augustinus locis disputatione sequenti referendis, expresse docet Deum talia futura in sua prædestinatione seu decreto certò cognoscere: Sed non in decreto absoluto ex parte objecti, ut patet: Ergo solum in decreto ex parte objecti conditionato. De quo fuisse disputatione sequenti.

Secundò, D. Thomas in 1. dist. 46. quæst. 1. art. 1. ad 2. hæc scribit: *Voluntas antecedens potest dici conditionata, nec tamen est imperfectio ex parte voluntatis divine, sed ex parte voliti, quod non accipitur cum omnibus circumstantiis, quæ exiguntur ad rectum ordinem in salutem.* Sed voluntas antecedens est voluntas beneplaciti, ut docet idem S. Doctor quæst. 23. de verit. art. 3. in corp. his verbis: *Invenitur enim in Deo propria ratio voluntatis, & sic voluntas de Deo proprie dicitur; & hæc est voluntas beneplaciti, quæ per antecedentem & conse-*

quentem distinguitur. Ergo ex D. Thoma datur in Deo voluntas beneplaciti conditionata, ac proinde decretum subjectivè absolutum, & objectivè conditionatum.

Tertiò, Idem S. Doctor 1. p. quæst. 19. art. 7. ad 2. sic ait: *Multa sunt in virtute & scientia & voluntate divina, quæ non continentur sub ordine causarum inferiorum, sicut resuscitatio Lazari. Unde aliquis respiciens ad causas inferiores dicere poterat, Lazarus non resurget: respiciens verò ad causam supremam divinam, poterat dicere, Lazarus resurget. Et utrumque horum Deus vult, scilicet quòd aliquid quandoque sit futurum secundum causam inferiorem, quòd tamen futurum non sit secundum causam superiorem, vel e converso. Ex quo loco sic arguimur. Secundum D. Thomam, Deus vult aliquid quòd quandoque est futurum secundum causam inferiorem, non tamen secundum ordinem causæ superioris: Atqui illud quòd est futurum secundum ordinem causarum inferiorum, non verò secundum ordinem causæ superioris, est futurum conditionatè, quia scilicet esset, nisi Deus aliter ordinasset, propter rationes occultas suæ providentiæ: Ergo ex D. Thoma dantur in Deo decreta conditionata ex parte objecti.*

§. IV.

Eadem veritas ratione suaderur.

Plures etiam in ejusdem veritatis confirmationem rationes adduci possunt. Prima sic potest proponi: Quæ non sunt ex se & ex sua natura connexa, non possunt infallibiliter connecti, nisi ab aliqua causa extrinseca & infallibili: Sed conversio Tyriorum v.g. non erat ex se & ex natura rei connexa cum prædicatione Christi, vel cum illis signis & virtutibus quæ Christus fecit apud Judæos, ut evidens est: Ergo non poterat infallibiliter connecti cum tali conditione, nisi ab aliqua causa extrinseca, illa extrema infallibiliter conjungente: Hæc autè non potest alia esse, vel concipi, quàm voluntas divina, quæ posita tali conditione, decreverat dare Tyriis gratiam efficacem, per quam infallibiliter simul & liberè ad fidem convertentur; voluntas enim creata cum de se sit causa fallibilis & contingens, non potest ex se esse causa certa & infallibilis talis connexionis, sed solum pro ut subest efficaci Dei decreto & auxilio, eam ad agenda applicante & determinante: Ergo &c.

Confirmatur: Quando conditionalis non est vera in violatione, non potest esse vera absolute, nisi in vi alicujus causæ extrinseca, quæ infallibiliter ponat consequens, posito antecedente, ut docent Dialectici in summis: Sed in istis propositionibus conditionalibus de futuro contingenti, quas Deus in Scriptura revelavit: Si percussisset terram quinquies, aut sexies, sive septies, percussisset Syriam usque ad consumptionem. 4. Reg. 13. *Si custodierint filii tui legem meam, sedebunt super Thronum tuum usque in sempiternum.* 3. Reg. 9. *Si in Tyro & Sidone facta fuissent virtutes quæ facta sunt in te, in cilicio & cinere penitentiam egissent.* Matth. 11. Antecedens non continet causam certam & infallibilem Consequentis; cum conditionata illa sint disparata, & effectus contingens nullam habeat connexionem ex natura rei cum conditione: ut patet in illa percuti terra, quæ nullum ex natura reinexum habebat cum devallatione Syriæ, & victoria Regis Israël.

el. Ergo propositiones illæ conditionales de futuro contingenti, non poterant esse veræ infal- libiliter, nisi in vi alicujus decreti divini; talia extrema connectentis, quo Deus statuerat, pos- tis illis conditionibus, ponere illos effectus.

39 Secunda ratio: Futuricio est determinatio in causa, ut disp. præcedenti art. 1. ex S. Augustino & D. Thoma ostendimus: Ergo implicat rem aliquam esse sub conditione futuram, nisi causa prima ab æterno determinata sit ad dandam illi existentiam in tempore, si ponatur aliqua condi- tio: Sed talis determinatio est decretum sub- jectivè absolutum, & objectivè conditionatum, ut de se patet: Ergo decreta absoluta ex parte subjecti, & conditionata ex parte objecti, neces- sariò in Deo admittenda sunt.

40 Confirmatur: Ex Augustino Tract. 68. in Joan. *Deus fecit futura, ea prædestinando*: Sed quæ sunt futura solum conditionatè, non prædelti- navit absolutè, saltem ex parte objecti: Ergo ea prædestinavit dependenter ab aliqua condi- tione ex parte objecti se tenente, subindeque per decretum subjectivè absolutam, & objectivè conditionatum.

41 Tertia ratio: Nihil potest extrahi à statu meræ possibilitatis, ad statum aliquem futuricio- nis, independenter à primo ente, & causalitate ipsius: Sed Deus, cum sit agens liberum, non ali- ter operatur, neque extrahit res ad statum alicujus futuritionis, nisi mediante suo decreto, il- li proportionato: Oportet ergo ipsum habere decretum conditionatum, ratione cujus velit futura conditionata à statu meræ possibilitatis extrahere, illisque dare esse pro tempore futu- ro, si poneretur aliqua conditio.

42 Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: Futurum conditionatè habet aliquam actuali- tatem, quæ non convenit rei merè possibili, di- cit enim ordinem ad existentiam, ut habendam dependenter ab aliqua conditione, à quo præ- scindit res merè possibilis: Oportet ergo in Deo assignare aliquam causam hujus majoris actua- litatis, hujusque ordinis ad existentiam sub tali conditione habendam: Sed hæc nulla alia potest esse vel concipi in Deo, quàm decretum absolu- tum, ex parte subjecti, & conditionatum ex parte objecti, cum Deus sit agens liberum, & omnia operetur juxta consilium voluntatis suæ, ut ait Apostolus: Ergo decreta subjectivè absoluta, & objectivè conditionata necessariò in Deo admittenda sunt. Hæ rationes magis pa- tebunt tum ex solutione objectionum, tum ex dicendis disp. sequenti art. 5. ubi scientiæ mediæ impossibilitatem ostendemus, & varias Recentiorum cavillationes referemus ac refel- lemus.

§. V.

Præcipuum Adversariorum fundamentum convellitur.

43 Objiciunt imprimis Adversarii: Decreta conditionata ex parte objecti, à quibus certa conditionatorum veritas & notitia petatur, nova sunt, nec ullo Scripturæ loco extant, nullumque apud S. Thomam, & alios antiquos scholasticos, vel SS. Patres, reperitur illorum vestigium. Unde P. Annatus ait, *Ad positionem illorum decretorum merito se posse mirari sicut miran- tur homines ad conspectum novorum fructuum.*

In libro de scientia mo- dia.

Illæ etiam videntur otiosæ, & ad gubernatio-

nem rerum inutilia. *Quis enim* (inquit idem Au- thor) *has Deo curas imposuit, volo ut si vellem ve- rum interesse concioni aut comediæ, conciperet liberè talem voluntatem bonam aut pravam? Quis Deum cogitavit de nunquam existentibus sollicitum, ut pars ejus providentiæ illos hominum acius dirigeret, qui nunquam erunt?*

Tertiò, Decreta illa videntur ridicula & nu- gatoria: vana enim & irrisoria est promissio, eà conditione quæ à nudo sponoris arbitrio pen- deat, quam nolit apponere: ut si quis dicat, dabo tibi decem aureos, si voluero, si eo die venero, & statuat se vel solitum, vel non venturum. At- qui secundum nos ille est sensus promissionum Dei, sponso sum tuæ salutis, si te prædestina- vero &c. & decernit se non prædestinare: Ergo decreta conditionata, quæ nos in Deo admitti- mus, absurda videntur & ridicula.

Addunt aliqui, quòd sicut ridiculum & im- prudens esset hoc decretum: *si chimera producatur, conservabo illam decem annis*; & sicut in hu- manis stultum esset ita decernere: *Volo tibi dare centum nummos, si per astra volaveris, aut si lingua oculum attigeris*, non alia de causa, nisi quia talia decreta sunt de conditione impossibili. Ita ridi- culum & nugatorium videtur, ponere in Deo decretum conditionatum de conversione Ty- riorum, sub conditione prædicationis Christi, reddita impossibili per aliud decretum, quo Deus absolutè statuit quòd Christus apud Ty- rios nunquam prædicaret.

Præquam huic argumento respondeam, pla- cet illud in Adversarios retorquere: illi enim ponunt & fingunt in Deo decretum condi- tionatum concurrendi cum causis liberis, si illæ ve- rint: quod decretum est planè novum, cum nul- lum extet in Scriptura, SS. Patribus, vel anti- quioribus Theologis illius vestigium, unde ad ejus positionem merito mirari licet, *sicut mirantur homines ad conspectum novorum fructuum*, & ab Adversariis inquirere, quæ olympiade, quo anno, quo mensè, quâ die, tale decretum pri- mum apparuerit, & quis ante Molinam, & Se- ctatores ejus illud in Deo agnovit?

Deinde decretum illud videtur omnino ridi- culum & implicatorium, cum pendeat à condi- tione ab intrinseco & ex natura rei repugnante; & cum illud non possit impleri sine eo quod promittitur; cum concursus Dei non minus sit necessarius ut homo velit, quam existentia cause agentis ut operetur, vel lumen oculi ut videat objecta; Deus enim operatur in nobis velle, ut ait Apostolus; vel (ut inquit Augustinus, Deum alloquens) *Velle quòd bonum est non possum, nisi tu velis*. Sicut ergo ridicula esset promissio,

E quæ Deus alicui diceret, si videris hoc obje- ctum, dabo tibi lucem necessariam ad illud vi- dendum; si hoc egeris, dabo tibi existentiam, vel potentiam ad agendum; sine qua operari non potest. Ita similiter non minus vana, irri- soria, & nugatoria videtur illa Dei promissio, quæ juxta Adversarios, Deus spondet ac decer- nit concurrere cum causa libera ad volendum, si illa velit. De quo plura Tractatu sequenti. Hoc præmissò,

Ad objectionè respondeo, decreta absoluta ex parte subjecti, & conditionata ex parte objecti, non esse nova, nec à Thomistis excogitata, sed maximum in Scriptura habere fundamentum: nihil enim in Scriptura frequentius illà Dei volun- tate, quam vocant antecedentem, de salute om- nium